ENGELLERİ SPORLA AŞIYORUZ: AVRUPA AMPUTE FUTBOL ŞAMPİYONASI FİNALİ YOUTUBE VE TWİTTER ANALİZİ

DOÇ.DR. PELIN AVCI
0000-0002-9185-4954
AVCI.PELIN@DEU.EDU.TR
DOKUZ EYLÜL ÜNIVERSITESI, NECAT HEPKON SPOR BILIMLERI FAKÜLTESI, İZMIR, TÜRKİYE

Özet

Bu araştırmanın amacı ampute futbol oyuncularının performanslarının toplumun bakış açılarıyla değerlendirilmesidir. Ampute futbol milli takımının final performansına yönelik YouTube'de TRT SPOR tarafından canlı yayınlanan müsabakaya yapılan 2028 yorumun içerik analizi yapılmıştır. Twitter platformunda #Ampute #AmputFutbolMilliTakımı ve #engelyok hashtag ile 18-20.09.2021 yılında toplanan 7264 verinin duygu analizi yapılmıştır. Veriler nitel veri analizleri için kullanılan MAXQDA24 programına aktarılarak düzenlenmiştir. Ampute futbol milli takımının final maçı paylaşımlarına ilişkin yorumlama yapmak ve taraftarın oluşturduğu kültürü araştırma noktasında zengin içerik sağlaması yönünden nitel araştırmalarda online ortamı anlamaya yönelik netnografi yöntemi seçilmiştir. Araştırma da amaçlı örnekleme yöntemi olan ölçüt örneklemesi kullanılmıştır. Araştırmanın bulgularına göre içerik analizi yapılan YouTube verilerinde "Seyirci Görüşleri" kategorisi altında 9 kod (desteklemek, gururlanmak, duygulanmak, empati, milli bilinç, dislike, utanç verici, A milli futbol takımına eleştiri) ve 2 alt kod (seyircinin katkısı, hakedilmemiş kazanç) oluşturulmuştur. Hiyerarşik Kod-Alt kod modeli kullanılmıştır. Twitter duygu analizi sonucunda ise pozitif (2295), negatif (55) ve nötr (4914) verilerine ulaşılmıştır. Sonuç olarak Türk izleyicileri ve futbol taraftarlarının ampute milli takımına karşı sempatisi artarken Amilli futbol takımına eleştirel yaklaşımı yorumlarda dikkat çekmektedir. İzleyicilerin özel gereksinimli bireylere karşı olumlu tutum geliştirmelerinde sporun önemi görülmüştür. Büyük galibiyetlerde futbolun birleştirici gücünün bir kez daha bu araştırma ile kanıtlandığı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ampute futbol, netnografik, sosyal medya.

WE OVERCOME OBSTACLES WITH SPORTS: EUROPEAN AMPUTEE FOOTBALL CHAMPIONSHIP FINAL YOUTUBE AND TWITTER ANALYSIS

Abstract

The aim of this research is to evaluate the performances of amputee football players from the perspectives of the society. A content analysis of 2028 comments on the final performance of the amputee football national team, which was broadcast live on YouTube by TRT SPOR, was conducted. Sentiment analysis of 7264 data collected on the Twitter platform on 18-20.09.2021 with the hashtags #Ampute #AmputFutbolMilliTakımı and #engelyok was conducted. The data were transferred to the MAXQDA24 program used for qualitative data analysis. Netnography method was chosen to understand the online environment in qualitative research in terms of interpreting the final match posts of the amputee football national team and providing rich content at the point of researching the culture created by the fans. Criterion sampling, which is a purposeful sampling method, was used in the research. According to the findings of the study, 9 codes (support, pride, emotion, empathy, national consciousness, dislike, embarrassing, criticism of the A national football team) and 2 sub-codes (contribution of the audience, undeserved gain) were created under the category of "Audience Opinions" in the YouTube data analyzed. Hierarchical Code-Subcode model was used. As a result of Twitter sentiment analysis, positive (2295), negative (55) and neutral (4914) data were obtained. As a result, while the sympathy of Turkish viewers and football fans towards the amputee national team increases, the critical approach to the Amilli football team draws attention in the comments. The importance of sports in the development of positive attitudes of viewers towards individuals with special needs was observed. It is thought that the unifying power of football in big victories is once again proved by this research.

Keywords: Amputee soccer, netnographic, social media

Giriş

Vücudun bir üyesinin veya bir kısmının yokluğu, alışılmış yürüyüşte değişikliklere neden olur, bu da verimsiz hale gelir ve kişinin hareketinde daha fazla çaba sarf etmesini gerektirir. Özellikle alt ekstremite amputasyonları işlevsel engellere sebep olabilir veya hareket sisteminde değişikliklere yol açabilir. Bir veya birden fazla ampütasyon geçiren bir birey, yaşadığı belirli uzuv kaybına bağlı olarak dayanıklılık, denge, fiziksel ve kardiyovasküler performansı olumsuz etkilenir (Aytar et al., 2012; Donachy et al., 2004)).

Ampute futbolu, zıplama, tekmeleme, mücadele etme, dönme, koşma, tempo değiştirme ve savunma baskısına karşı denge ve top kontrolünü korumak için güçlü kasılmaları sürdürme gibi patlayıcı aktiviteleri içerir. Denge, vücudun hangi pozisyonu benimsediği fark etmeksizin koordinasyon için gereklidir. Herhangi bir hareketten önce, ayak yere değmeden önce koltuk değneklerini yere sıkıca yerleştirmek gerekir. Hareket sırasında, adım atılırken dengenin korunduğundan emin olmak için her iki koltuk değneği aynı anda öne getirilir (Aytar et al., 2012; Vrieling et al., 2008; Yazıcıoğlu, 2007).

Günümüzde, engelli kişilerin rehabilitasyonu birçok spor aktivitesini içerir. Ampute futbolu (futbol) tek taraflı ampute için zor görünebilir, ancak birçok ülkede kendi ligi olan bir ampute futbolu federasyonu vardır. Ampute futbolunda, maçlar iki taraflı koltuk değneği kullanan yedi oyuncudan oluşan takımlar arasında oynanır. Maç oyunu sırasında protez cihaz takılmasına izin verilmez. Böyle bir durumda yarışmak için oyuncuların iyi bir kondisyona, kas gücüne ve ekstremitelerin koordinasyonuna ihtiyacı vardır (Yazıcıoğlu et al., 2007).

Bu araştırmanın amacı ampute milli futbol oyuncularının performanslarının toplumun bakış açılarıyla değerlendirilmesidir.

YÖNTEM

Ampute futbol milli takımının final performansına yönelik YouTube'de TRT SPOR tarafından canlı yayınlanan müsabakaya yapılan 2028 yorumun içerik analizi yapılmıştır. Twitter platformunda #Ampute #AmputFutbolMilliTakımı ve #engelyok hashtag ile 18-20.09.2021 yılında toplanan 7264 verinin duygu analizi yapılmıştır. Veriler nitel veri analizleri için kullanılan MAXQDA24 programına aktarılarak düzenlenmiştir. Analiz alan uzmanıyla birlikte kodlama süresince ortak görüş birliği içinde yürütülmüştür. Ampute futbol milli takımının final maçı paylaşımlarına ilişkin yorumlama yapmak ve taraftarın oluşturduğu kültürü araştırma noktasında zengin içerik sağlaması yönünden nitel araştırmalarda online ortamı anlamaya yönelik netnografi yöntemi seçilmiştir (Gönkek et al., 2021). Araştırmada amaçlı örnekleme yöntemi olan ölçüt örneklemesi

kullanılmıştır. Ölçüt tamamen Avrupa Ampute Futbol Şampiyonası maçını izleyip yorum yapan izleyicilerden oluşmuştur.

BULGULAR

Bu bölümde YouTube içerik veri analizi ile Twitter duygu analizi ve yorumları örnekleri yer almaktadır.

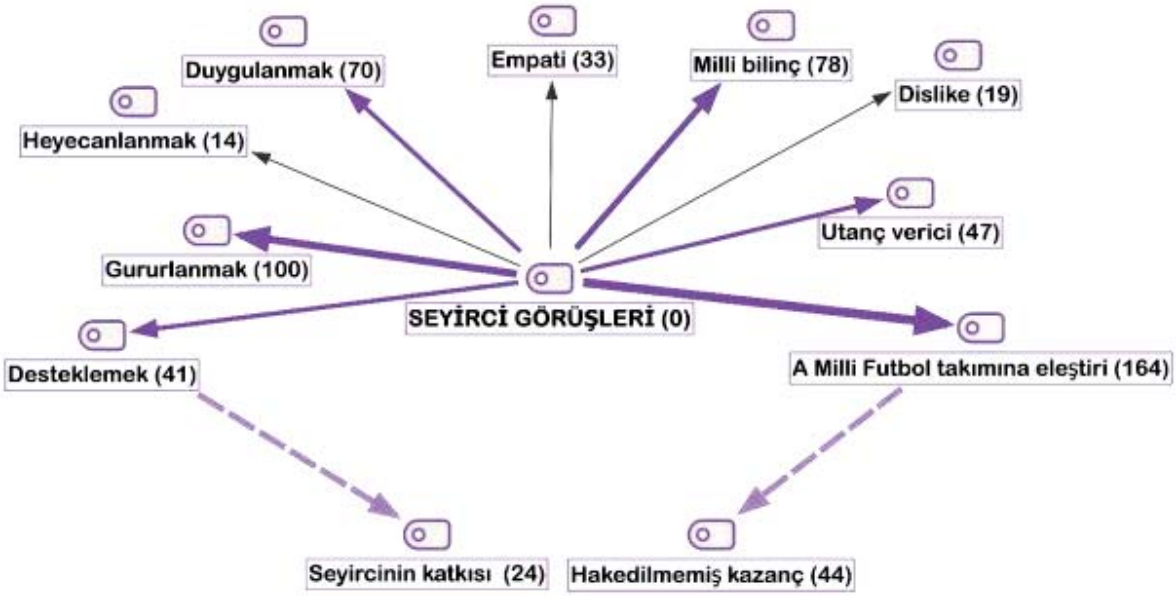

Şekil 1. Ampute milli futbol maçı Avrupa Şampiyonası analizi "Hiyerarşik Kod-Alt Kod Modeli"

YouTube verilerinde "Seyirci Görüşleri" kategorisi altında 9 kod (desteklemek, gururlanmak, duygulanmak, empati, milli bilinç, dislike, utanç verici, A milli futbol takımına eleştiri) ve 2 alt kod (seyircinin katkısı, hakedilmemiş kazanç) oluşturulmuştur.

Kodlama Bilgileri	Kodun İsmi	Kodlanan Yorum
Yorumlar 1001- 1350, Sütun: 2 Satır: 346	Empati	Umudumu ne zaman kaybetsem kardeşlerimi izleyip hayatın devam ettiğinin farkına çok iyi varıyorum... ENGELLER zihinde olduğu sürece ne yaparsak yapalım mutlu olamıyor insan....
Yorumlar 1001- 1350,		Milyon dolarlar alıp, Avrupa'da oynayıp daha turnuva başlamadan reklam gelirlerini cebe indiren kendi kalesine gol atıp övünen ruhsuzlar siz varya bu aslanlara kurban olun. NORVEÇ MAÇI SONRASI ALINTI: TFF'nin dağıttığı primle, ilk 11'de forma giyen oyuncu 100 bin Euro, sonradan oyuna giren oyuncu 75 bin Euro ve kadroda bulunan oyuncu da 50 bin Euro kazandı. TFF, üç maç karşılığında milli takımdaki futbolculara 3

Sütun: 2 | Satır: 49	Hakedilmemiş kazanç A milli futbol takımına eleştiri	milyon 750 bin Euro ödemiş oldu.
Yorumlar 1001 - 1350, Sütun: 2 | Satır: 73	Gururlanmak	Bizlerin bu ülkede rahatça yaşaması için; Kimi kolunu, kimi bacağını, kimi canını feda etti. Hakkınız asla ödenmez. Dağda, bayırda, zor şartlarda teröristlere de böyle gözünüzü kırpmadan yürekten koştunuz... Helal olsun, sizi doğuran anneye. Sizlerle gurur duyuyorum ...
Yorumlar 1001 - 1350, Sütun: 2 | Satır: 37	Utanç verici	Türkiye'den çıksa çıksa böyle sakatlar çıkar zaten. Normal sporlarda bir s..... yapamıyoruz spikerin sevince tribünün sevince bak a.. şaka gibi ağlanacak halimize seviniyorlar.
Yorumlar 1 - 1000, Sütun: 2 | Satır: 828)	Empati, Utanç verici	Tüm futbolcular büyük bir özveriyle oynuyorlar. İngiltere'nin gol sevincini yuhalamak da cahil halkımıza çok yakışmış. Bırakın garibanlar sevinsin hatta alkışlayın. Ampute insanların spor yapması, onların hayata bağlanması demek. Yoksa şampiyon olmuşsun 5. olmuşsun ne fark eder. Önce insan olun. Utanın!
Yorumlar 1 - 1000, Sütun: 2 | Satır: 876	Utanç verici	O bacaklar nasıl dayanıyor yaa? Ne kadar antrenman yapsalar da uzun bir süre tek bacakla koşuyorlar. Onlar tek bacakla bile şikâyet etmiyorken biz internetimiz kesiliyor diye ağlıyoruz. Utanmalıyız...
Yorumlar 1 - 1000, Sütun: 2 | Satır: 959	Dislike	Bu video da 681 dislike var. Sebebi nedir? 681 vatan haini varsa sevinmeliyiz sayısı az biz bunları boğarız. Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olup da bu videoyu kim beğenmez veya neden beğenmez?

Tablo 1. YouTube Avrupa Ampute Milli Takım kodlama örnekleri

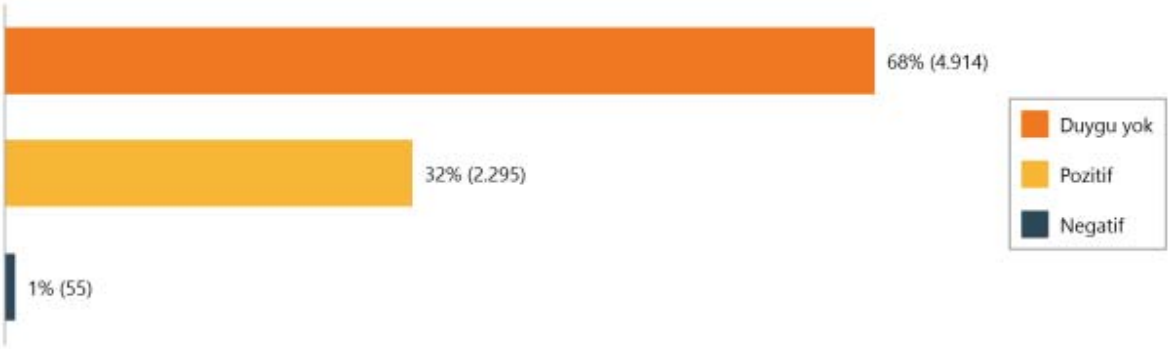

Şekil 2. Twitter Ampute milli futbol maçı Avrupa Şampiyonası frekans analizi

Twitter duygu analizi sonucunda pozitif (2295), negatif (55) ve nötr (4914) verilerine ulaşılmıştır.

Tweet Bilgileri	Duygu Analizi	Tweet
Tweetler 1 - 1000, Sütun: 2 | Satır: 620	Pozitif	Su çocukların yaptıkları o kadar takdir edilecek bir şey ki, o kadar çok saygı ve hayranlık duyuyorum ki. İnanılmaz bir yasama isteği ve inanılmaz bir mental güç bu. Dua 'ya bile ihtiyaçları yok, biliyor musun? Sakat olmayıp da bu çocuklar kadar güç gösteremeyen o kadar çok kendine acımakla ömür tüketen sağlam insan var ki, daha çok onların Dua 'ya ihtiyacı olduğuna çok inanıyorum. Sapasağlam adam bu çocuklar kadar efor sarfedemez. Tembeldir. Üşenir vs... Her milletten insan için aynı hisleri duyuyorum.
Tweetler 3001 - 4000, Sütun: 2 | Satır: 997	Pozitif	Ampute Futbol Milli takımımız ikinci kez üst üste Avrupa şampiyonu oldu. Onlardaki forma, bayrak ve futbol aşkı, keşke A Milli takımda olsaydı.
Tweetler 3001 - 4000, Sütun: 2 | Satır: 364	Negatif	Engeli olmadığı halde Hollanda'dan 6 tane gol yiyen vasıfsız A milliler engeli olup, belki 7 gol atıp Avrupa şampiyonu olan ampute milli takımından utanırlar. Ampute Milli futbolcumuz buraya ülkedeki 85 milyonun vergileri ile geldik dedi. Çok duygulandım. Ülkemizdeki tüm siyasiler, memurlar, yöneticiler bu bilinçle hareket etse keşke.
Tweetler 3001 - 4000, Sütun: 2 | Satır: 445	Negatif	Bu arada Ampute milli takım teknik direktörü eski takım kaptanı sevgili Osman Çakmak'ın annesinin soba gazından zehirlenip vefat ettiğini hatırlayınca milletin paralarının milyonlar harcayan geri..... ve şeytanlık peşindeki yorumculara verilmesi bir kez daha içimi yaktı! #BizimÇocuklar sizsiniz. A milli takımın futbolcularında da biraz gurur varsa aldıkları haksız primleri bu çocuklara verirler...

Tablo 2. Twitter Avrupa Ampute Milli Takım duygu analizi kodlama örnekleri

TARTIŞMA VE SONUÇ

Ampute futbolu ile ilgili çalışmalar literatür incelendiğinde nispeten sınırlıdır. Engelli sporuna dikkat çekmek, konu hakkında gelecekteki çalışmalara yol açmak ve teşvik etmek için ampute futbolcuları ile ilgili çalışmaların yapılması değerlidir.

Ülkemizde son zamanlarda ampute futbolunda kazanılan başarılar toplumun ilgisini çekmeyi başarmıştır. Gündoğdu vd. (2020), ampute milli sporcularıyla yaptıkları çalışmalarında onların çeşitli zorlukların üstesinden gelmek için fiziksel, zihinsel ve psikolojik olarak mücadelelerinden bahsetmişlerdir. İzleyicilerin hem Twitter hem de YouTube yorumlarına baktığımızda millilerimizin engellerine rağmen mücadeleleriyle hayranlık uyandırdıkları, müsabaka boyunca tek bacaklarıyla başarı kazanmaları karşısında izleyicilerin şaşkınlıklarını ifade etmeleri sporcuların saygıyı hakettiklerinin bir yansıması olarak değerlendirilmektedir.

Ampute futbolu ile Avrupa şampiyonluğunun kazanılması ile A milli futbol takımına ağır eleştirilerin yapılması ve kıyaslama içerisine girilmesi izleyicilerin futbol branşında yoğun ilgilerinin olduğunun da kanıtı olarak görülmektedir. İzleyicilerin tepkileri genel olarak ampute futbolcularının zorlu hayat mücadelelerinde milli bilinçle, yüreğiyle, fiziksel olarak mücadeleci tavırlarıyla, alçakgönüllü duruşlarıyla, saygılı ifadeleriyle vatanı ve bayrağı için gösterdikleri çabalarına karşın A milli futbol takımının milyon dolarlarla ifade edilen kazançlar, pirimler, reklam gelirleri elde etmeleri, başarı kazanamamaları yönündedir. Çalışmamız verilerinden yorumların analizi sonucunda "hakedilmemiş kazanç" olarak bu ifadeler kodlanmıştır.

Yorumlar dikkatli incelendiğinde izleyicilerin özel gereksinimli bireyler için yaptıkları yorumlar da toplumun eğitim ve bilgi düzeyini göstermektedir. Analizi yapılan tweet ve yorumlarda dezavantajlı bireyler için "sakat, eksik, özürlü" ifadeleri yer almaktadır. Bu durum hem utanç verici hem de toplumun düşük farkındalık düzeyine sahip olduğunun bir göstergesidir. Verilerde acımak, duygulanmak, şaşkınlık, merhamet, ağlamak duygularının da ifade edildiği görülmektedir ve bu duyguların baskınlığı sonucunda empati düzeylerinin aktif olması, A milli futbol takımı oyuncularına ağır eleştiri, devlet kurumlarına yardım çağrısı, müsabaka videosuna dislike atan izleyicileri "vatan hainliği, terörist" gibi suçlama ifadeleri yer almaktadır. Bu bağlamda çalışmamıza paralel olarak engelli insanların toplum tarafından ve toplum içinde ezilmesine odaklanan çok sayıda araştırma bulunmaktadır. Engelliliğe yönelik olumsuz duygusal tepkiler "korku, nefret, acıma, iğrenme, hayranlık" sıklıkla bahsedilmesine rağmen genellikle çalışmanın odağı değildir. Engelli bireylerin yaşadıkları duygusal problemler üzerine yapılan araştırmalar, örtük olarak kronik durumlarına ve diğer faktörlere daha az kolaylıkla atfedilme eğilimindedir. Ampute milli futbolcuları anlamak için sosyal medyada kendileri hakkında

yazılan bu ifade ve yorumların da onlarda yarattığı etkiyi de araştırmak çok boyutlu bir bakış açısı kazanmak bakımından değerli olacaktır (Dekker, 2002). Sosyal çevre oluşturma, olumlu duygular geliştirme, kişisel gelişim ve amaca ulaşma bakımından özel gereksinimli bireylerin spora katılımı önemlidir (Avcı & Can, 2020; Avcı vd., 2020).

Ampute futbolunun gençler arasında yaygınlaşması ve devlet desteğinin sağlanması dezavantajlı bireylerin yaşam kalitelerinin artması, topluma entegrasyonunun sağlanması, toplumun bilinçlenmesi açısından değerlidir.

Sonuç olarak Türk izleyicileri ve futbol taraftarlarının ampute milli takımına karşı sempatisi artarken A milli futbol takımına eleştirel yaklaşımı yorumlarda dikkat çekmektedir. İzleyicilerin özel gereksinimli bireylere karşı olumlu tutum geliştirmelerinde sporun önemi görülmektedir. Ancak toplumun bazı bireylerinin "özel gereksinimli" demek yerine sporcularımızı hala "özürlü, sakat ya da eksik" olarak ifade etmeleri bilinçsizlik olarak nitelendirilebilir. Bu dezavantajlı bireylerin topluma entegrasyonu için bilinçlendirme eğitimleri düzenlenmelidir. Büyük galibiyetlerde futbolun birleştirici gücünün bir kez daha bu araştırma ile kanıtlandığı düşünülmektedir.

Kaynaklar

Avcı, P. ve Can, H. (2020). Koruma Altında Yetişmiş Bireylerin Görüşleri Doğrultusunda Sporun Yaşam Becerilerine Etkisi. Herkes için Spor ve Rekreasyon Dergisi, 2 (1), 10-17. Retrieved from https://dergipark.org.tr/tr/pub/jsar/issue/55378/715108.

Avcı, P., Karakullukçu, A., & İlhan, L. (2020). İşitme engelli öğrencilerin sosyal zekâ düzeylerinin incelenmesi. Herkes için Spor Ve Rekreasyon Dergisi, 2(2), 89-94.

Aytar, A., Pekyavas, N. O., Ergun, N., & Karatas, M. (2012). Is there a relationship between core stability, balance and strength in amputee soccer players? A pilot study. Prosthetics and orthotics international, 36(3), 332-338. https://doi.org/10.1177/0309364612445836

Dekker, M. C., Koot, H. M., Ende, J. V. D., & Verhulst, F. C. (2002). Emotional and behavioral problems in children and adolescents with and without intellectual disability. Journal of Child Psychology and Psychiatry, 43(8), 1087-1098. https://doi.org/10.1111/1469-7610.00235

Donachy, J. E., Brannon, K. D., Hughes, L. S., Seahorn, J., Crutcher, T. T., & Christian, E. L. (2004). Strength and endurance training of an individual with left upper and lower limb amputations. Disability and rehabilitation, 26(8), 495-499. https://doi.org/10.1080/09638280410001663067

Gönkek, P., Köker, N., & Gençer, R. T. (2021). Dört Büyük Futbol Kulübünün ve Taraftarlarının Twitter'daki Covid-19 Paylaşımlarının Netnografik Analizi. Spor Bilimleri Araştırmaları Dergisi, 6(2), 521-534. https://doi.org/10.25307/jssr.979295

Gündoğdu, C., Aygün, Y., Akyol, B., Tüfekçi, Ş., Ilkım, M., & Canpolat, B. (2020). Bir Futbolcunun İçeriden Bakışı: Türkiye Ampute Futbol Milli Takımı'nın Başarı Hikayesine İlham Vermek. Türk Spor ve Egzersiz Dergisi , 22 (2), 311-317.

Vrieling, A. H., Van Keeken, H. G., Schoppen, T., Otten, E., Hof, A. L., Halbertsma, J. P., & Postema, K. (2008). Balance control on a moving platform in unilateral lower limb amputees. Gait & posture, 28(2), 222-228, https://doi.org/10.1016/j.gaitpost.2007.12.002

Yazıcıoglu, K. (2007). Amputee Sports for Victims of Terrorism Centre of Excellence Defence Against Terrorism.

Yazicioglu, K., Taskaynatan, M. A., Guzelkucuk, U., & Tugcu, I. (2007). Effect of playing football (soccer) on balance, strength, and quality of life in unilateral below-knee amputees. American Journal of Physical Medicine & Rehabilitation, 86(10), 800-805. https://doi.org/10.1097/PHM.0b013e318151fc74